

Ketten a tükör előtt

Időpont: Vízkereszt utáni 5. vasárnap – 1954. február 7.

Alapige: 1Thessz 2,9-13

„Emlékezhetek ugyanis, atyámfiai, a mi fáradozásunkra és bajlakodásunkra: mert éjjel-nappal munkálkodva hirdettük néktek az Isten evangéliomát, csak hogy senkit meg ne terheljünk közületek. Ti vagytok bizonyosságok és az Isten, milyen szentül, igazán és feddhetetlenül éltünk előttetek, a kik hisztek. Valamint tudjátok, hogy miként atya az ő gyermekeit, úgy intettünk és buzdítottunk egyenként mindnyájatokat, és kérve kértünk, hogy Istenhez méltóan viseljétek magatokat, a ki az ő országába és dicsőségébe hív titeket. Ugyanazért mi is hálát adunk az Istennek szüntelenül, hogy ti befogadván az Istennek általunk hirdetett beszédét, nem úgy fogadtátok, mint emberek beszédét, hanem mint Isten beszédét (a minthogy valósággal az is), a mely munkálkodik is ti bennetek, a kik hisztek.”

Ritka vasárnapon ritka ige szól hozzánk ma. Ritka a mai vasárnap, a vízkereszt ünnepe utáni ötödik vasárnap. A vízkereszt ünnepe utáni vasárnapok száma ugyanis változó. Attól függ, hogy mikorra esik a tavaszi első holdtölte utáni vasárnap, tehát húsvét ünnepe. Ha későbbre esik húsvét, több a vízkereszt utáni vasárnapok száma, ha korábbra, akkor kevesebb. Kettő és hat között szokott változni. Az ötödik és hatodik vasárnapra már ritkán esik sor. Ilyenkor szokta mondogatni a világ, hogy most hosszú lesz a farsang. Ebben az évben öt ilyen vasárnap van. Ezért mondjuk, hogy a mai vasárnap ritka vasárnap.

De ritka az az ige is, amely ezen a napon szól hozzánk. A lelkipásztor és a gyülekezet viszonyáról van szó benne. Ilyen igék rendszerint csak új lelkész beiktatásakor vagy régi lelkész búcsúztatásakor szoktak elhangzani templomainkban. Ezek azok az alkalmak, amikor a lelkész és a hívek kötelességeiről szól a tanítás. Máskor is szokott a lelkész önmagának prédikálni, hiszen az ige üzenetét csak úgy tudja a gyülekezetnek helyesen tolmácsolni, ha előbb azzal jön tisztába, mit üzen ez az ige nekem, a lelkésznek. Máskor is szokott a lelkész az igehallgatók kötelességeiről prédikálni. Az előbbi a készülés csendjében, az utóbbi az istentisztelet nyilvánosságában szokott történni. A mai ige azonban a lelkész önmagának mondott prédikációjának is hangos hangot ad. – Máskor is odaáll a lelkész az ige tüköre elé, hogy megnézze magát benne, máskor is odaállítja a gyülekezetet ez elé a tükör elé, hogy keresse meg magán a lelki szeplőket, a mai igében azonban ketten egyszerre állanak az ige tüköre elé: lelkipásztor és gyülekezet.

Ketten állunk a tükör előtt. Vegyük szemügyre magunkat külön-külön!

1. Mit mond a tükör a lelkipásztornak?

Az ige tüköréből Pál apostol képe néz reánk. Thessalonikában Pál távozása után zavarok léptek fel. Ellenséges zsidó elemek le akarták rombolni, amit Pál épített. Gyűlöletük nem válogatott az eszközökben. Személyi hajszát indítottak az apostol ellen. Tekintélyét aláásták, jellemét befeketítették. Az apostol védekezésre kényszerül az általa képviselt evangélium ügye érdekében. Ezért ír arról, hogyan munkálkodott ő Thessalonikában.

Ez is Isten mindent jóra fordító kegyelméről beszél. Ha ez az aljas támadás nem indult volna Pál ellen, az utókornak sejtelve sem volna arról a mintaszerű papi szolgálatról, melyet Pál Thessalonikában végzett, így azonban megörökített. Az igazság ellenségei tudtukon kívül és akaratuk ellenére sokszor tesznek így nagy szolgálatot a megtámadott igazságnak.

Úgy látszik, hogy a támadás fő iránya az anyagi vonal. Abban az időben sok vándortanító járkált egyik helyről a másikra. Ezeknek nem valami megismert igazság terjesztése volt a fő céljuk, hanem a könnyű élet. Élősködtek a mások nyakán, s vendégeskedtek a mások számlájára. Pál ellenségei is – úgy látszik – ezzel akarták aláásni Pál tanításának hitelét: Ez is csak afféle lusta világcsavargó. Ezért beszél Pál munkájának *önzetlenségéről*. Még a látszatát is el akarta kerülni annak, hogy pénzért csinálja azt, amit csinál, s ezért a thessaloniki keresztyénektől nem fogadott el semmit. Ő és munkatársai, Silás, Timótheus és Lukács, az orvos, maguk gondoskodtak fenntartásukról. Hogy a munkatársak miképp keresték meg a kenyerüket, azt nem tudjuk, Pálról azonban tudjuk, hogy neki tanult mestersége is volt. Sátorponyva-készítő volt. Keresett tehát itt is valamelyik üzemből egy üres

szövőszéket, s beállott munkásnak. Nem volt ez könnyű olyan gyenge egészségű embernek, mint Pál, mégis megtette, hogy ezzel is mutassa, itt nem olyan tanításról van szó, melynek hirdetője azt keresi, ami a thessalonikaiaké, hanem olyanról, aki őket magukat keresi. Nem volt ez törvény az apostol számára. Más alkalommal világosan leszögezte álláspontját, mely szerint a lelki munkás is méltó a maga jutalmára (2Thessz 3,9), Thessalonikában való tartózkodásakor is hálásan vette egyszer-máskor a filippibeli hívek szeretetadományát (Fil 4,16), de azt nem engedte, hogy az anyagiasságnak látszata tönkretégye igehirdetésének hitelét. Mindenki előtt nyilvánvalóvá akarta tenni, hogy számára a szolgálat a fontos, és nem a fizetség. Jó ezt a leckét nekünk, papoknak megtanulni.

Pál a kenyérkereső munkája mellett nem csak időmorzsákat juttatott a missziói munkának. Ez is nagy dolog lett volna egy olyan beteges embernél, mint Pál, akinek arra lett volna szüksége, hogy minden szabad idejét pihenéssel töltsse el, ő azonban *fáradhatatlan* a missziói munkában. Éjjel-nappal munkálkodik. A szombatra valót is a többi napokon kell megkeresnie, mert a szombatot teljesen az evangéliumnak akarja szentelni. Ha nappal ígét hirdet, éjszaka ül a szövőszék mellett, ha nappal szó, késő éjszakába nyúló beszélgetésekben tesz bizonyosságot Krisztusról. Arca megnyúlik, szeme megkarikásodik, de nem keresi a pihenést. Nem hagyja nyugton az emberek üdvösségének gondja. Jó lecke ez nekünk, sokszor a dolgok könnyebbik végét megfogó papoknak.

Nemcsak a szavával prédikál, hanem az egész életével is. Nincs titka. Előttük él. Mindenki láthatja, milyen szentül, igazán és *feddhetetlenül* él. Ezért mer minden bűn ellen prédikálni és megtérést követelni. Mindez nem jelenti azt, hogy Pál magát büntetlennek tartja. Elég sokszor adja tanúbizonyságát leveleiben annak, hogy milyen lesújtó véleményrel van önmagáról. Az azonban mindenki előtt világos, hogy a bűnt nem csak másokban ítéli el, hanem elsősorban önmagában, s a bűn ellen nem csak mások életében harcol, hanem legelkeseredettebben a saját életében. És élete annak is bizonyága, hogy mi mindenre van ereje annak, akit Krisztus megerősít. Jó lecke ez nekünk, papoknak, kik életünkkel sokszor leromboljuk azt, amit szavunkkal építünk.

Nemcsak a katedrán pap, hanem a magánbeszélgetéseiben is az egy szükséges dologról van szó. Nem várja, hogy hozzá jöjjenek az evangéliumért, hanem ő viszi házhoz az evangéliumot (11. v.). Nem kotnyeleskedik bele minden dologba, de édesatyaként *lelki atya* az emberek számára. Jó lecke ez nekünk, kik oly sokszor trónolunk a templomban, s várjuk méltóságteljesen lábaink elé a híveket, a templomon kívül pedig nem nagyon látszik meg rajtunk, hogy Isten szolgái vagyunk.

Amit hirdet, az tiszta evangélium. Ha kell, tud inteni, buzdítani is, de alaphangja a szeretet, a kérve-kérés, az Isten országába való hívogatás (12. v.). *Isten vőfélye*, és nem rendőre. Jó lecke ez nekünk, papoknak, kiknek ajkán sokszor több az ostorozó szó, mint Isten hívogató szeretete.

2. *Mit mond a tükör a híveknek?* A tükörből a gyülekezetre a thessalonikabeli gyülekezet képe néz vissza.

Pál azt mondja róluk, hogy *befogadták az ígét* (13. v.). Az istentisztelet számukra nem csak köteles időtöltés volt. Nem eresztették el a fülük mellett a tanítást. Nemcsak az elméjükbe vésték, hanem nyitott szívvel hallgatták, szívükbe fogadták és ott forgatták. Jó lecke ez azoknak, akik a templomon kívül mindig nyitott szívvel járnak, de a templomban azonnal bezárják a szívüket, mihelyt Isten ígéje személyes élet észreveszik.

Azt is mondja róluk Pál, hogy *az igehirdetést nem emberek beszédének, hanem Isten beszédének tekintik*. Nem volt ez könnyű a számukra. Pálban nem takarta el díszes papi öltöny az embert, beszédét nem vette körül liturgia mint méltóságteljes istentiszteleti keret, egy egyszerű mesterember beszéde volt csupán az, amit hallottak. Mégis úgy hallgatták, mintha maga Isten szólna hozzájuk. Jó lecke ez azoknak, kik a prédikációban többé-kevésbé sikerült emberi produkciót látnak csupán, s elfelejtik, hogy a templomban nem ez vagy az a lelkész prédikál, hanem maga az Isten.

Azt is mondja róluk Pál, hogy *az ige munkálkodik bennük*. Az ige mindig munkálkodik akar bennünk, mint ahogy az elvetett mag is mindig gyümölcsöt akar teremni, csak az ember sokszor megakadályozza, hogy az ige elvégezze a maga munkáját bennünk. A thessalonikai gyülekezeten meglátszik, hogy hallgatja az ígét. Főképp abban, hogy hűségesen áll minden támadást s türelemmel minden szenvedést (14. v.). Nem tántorodik el a megismert igazságtól. Jó lecke ez azoknak, akik egyáltalán nem látszik meg az, hogy templomba is szoktak járni.

Persze mindez nem jelenti azt, hogy a thessalonikai gyülekezet makulátlan. Vannak ott is hibák, Pál nem is takargatja azokat. Van a tanításban is, s az életben is. Különösen az Úr visszajövetelére vonatkozó hit körül vannak zavarok, de ez csak azt mutatja, hogy itt nem valami képzelt eszményképről van szó, hanem valóságról. Van ilyen pap, és van ilyen gyülekezet. Hát a miénk miért nem ilyen?

Azért, mert nem imádkozunk eleget egymásért, pap a gyülekezetért és gyülekezet a papért. Pál és a thessalonikai gyülekezet szüntelenül imádkozott egymásért (13. v.). Nemcsak könyörögni tudtak egymásért, hanem hálát is adni Istennek azért, hogy ilyen papunk van, s ilyen gyülekezetünk van. A másik ok az, hogy nem a magunk leckéjét tanuljuk az igéből. A pap megtanulja a gyülekezetét, a gyülekezet a papét. A zsugori gyülekezet tudja a pap önzetlenségéről szóló leckét, a lusta pap pedig igényeli magának, hogy úgy hallgassák, mintha Isten beszélne belőle, holott meg sem beszélte Istennel azt, amit mond.

Ketten állottunk a tükör előtt. Lássá meg benne ki-ki a maga hibáját! Ámen.